

SZIGORUAN BIZALMAS!

Melléklet az 5. sz. napirendi ponthoz.

J a v a s l a t

a Társadalmi-történeti Tudományok Osztálya 1952. évi
akadémiai témáira.

A történettudomány területén:

1./ A magyar történelem **marxista-leninista szellemű tankönyv-**
sorozatának elkészítése új, beható forráskutatások alapján,
amely munkálat tisztázza nemzetünk egész sor eddig
részben egyáltalában nem tárgyalt problémáját.

/6 egyetemi tankönyv és az ezekkel kapcsolatos összes mun-
kálatok/.

I. egy. tankönyv: A magyar nép története a Honfoglalástól ~~1526-ig~~
Főszerkesztő: Molnár Erik

II. " " " " 1526-1790-ig.
Főszerkesztő: Ember Győző

III. " " " " 1790-1849-ig.
Főszerkesztő: Mérei Gyula

IV. " " " " 1849-1918-ig.
Főszerkesztő: Mád Aladár

V. " " " " 1918-1945-ig.
Főszerkesztő: Andics Er-
zsébet

VI. " " " " 1945-napjainkig.
Főszerkesztő: Még nincs
kijelölve.

2./ Kossuth államférfiúi, hadvezéri, gazdaságpolitikai tevékeny-
ségének feldolgozása és nagyságának bemutatásakülönös tekin-
tettel az 1848-49-es forradalmi háború szervezésére. Ennek
eredménye lesz a Kossuth Emlékkönyv.

A szerkesztőbizottság elnöke: Révai József.

/Történettudományi Intézet/

A filozófia területén: /Egyetemi Filozófiai és Esztétikai Int./

1./ Dialektikus materializmus, munkaközösség /vezeti Fogarasi
Béla/ témái közül:

Fogarasi: A modern fizika ismeretelméleti problémái /együtt-
működve Jánossy, Rényi, Szamosy, Alexits elvtársakkal/.

- 2./ Történelmi materializmus, munkaközösség /vezeti Molnár Erik/ témái közül:

Molnár Erik: A történelmi materializmus I.kötet.

- 3./ A filozófia története, munkaközösség /vezeti Lukács György és Fogarasi Béla/ témái közül:

Mátrai László: Adatok a kopernikusi világnép elterjedéséhez.

Nádor György: Spinoza filozófiája.

Szigeti József: Diderot filozófiája.

- 4./ Harc az ellenséges filozófiai irányokkal szemben, munkaközösség /vezeti Lukács György/ témái közül:

Lukács György: Az irracionalista filozófia kritikája.

A földrajztudomány területén.

- 1./ Dunazug hegység /Gerecse, Pilis, Budai hegység, Vértes/ ill. Komárom, Esztergom és Fejér megye északi részének komplex perspektivikus természeti és gazdaság földrajzi feldolgozása.

/Egyetemi Földrajzi Intézet, Bp./

- 2./ A Nyírség homokterületeinek természetföldrajzi feldolgozása, különös tekintettel a mezőgazdaság fejlesztésére.

/Egyetemi Földrajzi Intézet, Debrecen/.

A régészettudomány területén:

- 1./ A szláv-magyar kapcsolatok kérdése munkaközösség /Országos Történelmi Múzeum/ munkái közül:

- a./ Ásatások: 1./ A népi kontinuitás problémájának tisztázására a Dunántúlon /Zalavár-Fenékpuszta/
2./ Árpád-kori települések feltárása.

b./ Feldolgozó munkaközösségek:

- 1./ Korai magyar-szláv kapcsolatok, a pannoniai szlávok anyagi kulturája.
2./ Az avarkori emléktárgy corpusa.
3./ Árpád- és ujabbkori magyar falvak, Árpád-kori anyag felkutatása.

- 2./ Az újabb kőkor és a bronzkor problémája Magyarországon, munkaközösség /Országos Történelmi Múzeum, Balassagyarmati Múzeum/ munkái közül:

a./ Ásatások: A bronzkor települési viszonyainak tisztázására.

b./ Feldolgozó munkaközösségek:

- 1./ A borsódi neolitikus telep és a bükki kultúra teljes leletanyagának feldolgozása.
2./ Az alföldi bronzkori és rézkori leletanyag teljes felgyűjtése.
3./ A magyarországi bronzkor keleti kapcsolatai.

- 3./ A bronzkorból a vaskorba való átmenet kérdése Magyarországon munkaközösség /Országos Történeti Múzeum, Egyetemi Ősrégészeti Intézet/ munkái közül:
- a./ Ásatások: 1./ A bronzkorból a vaskorba való átmenet kérdésének tisztázására.
  - 2./ A kimmer kérdés tisztázására.
  - 3./ A szkita bevándorlás kérdésének tisztázására.
- b./ Feldolgozó munkaközösségek:
- 1./ Bronzkori problémák és a vaskorba való átmenet kérdése.
  - 2./ A korai vaskor anyagának corpusa.
  - 3./ Koravaskori depot-leletek corpusa.
- 4./ A római limes kutatása Pannóniában, munkaközösség /Országos Történeti Múzeum, Aquincumi Múzeum, Fővárosi Régészeti Intézet/ munkái közül:
- a./ Ásatás: A nagytétényi római tábor feltárása.
  - b./ feldolgozó munkaközösség:
    - 1./ A kósdai kelta temető anyagának feldolgozása.
    - 2./ A római kori őslakosság emlékműanyagának felkutatása és feldolgozása.
    - 3./ Aquincumi kutatások.
    - 4./ Topográfiai kutatás Pannónia belsejében.

A művészettörténet területén:

A Régi Magyar Művészettörténeti Munkaközösség /vezeti Garas Klára/ témái közül:

- 1./ Középkori magyar festészet. Munkaközösség /vezeti Radocsi Dénes/
/Országos Szépművészeti Múzeum/
a./ Középkori magyar falképek /Radocsi Dénes/
b./ Középkori magyar táblaképek /Radocsi Dénes, Genthon István, Szegediné L. Edit/.
- 2./ A feudalizmus korának építésze Magyarországon.
a./ A Budai vár gótikus és renaissance építésze és díszítő művészete. /Budapesti Történeti Múzeum, Vár, Munkaközösség-vezető: Gerevich László/
b./ Az udvari művészet kisugárzása: Visegrád.
/ A munkaközösség vezetője: Dercsényi Dezső/.
- 3./ Magyar festészet a barokk-korban.
/Országos Szépművészeti Múzeum. Munkaközösség-vezető: Garas K.
a./ Magyar festészet a XVII-XVIII. században /Garas Klára/.

Az Új Magyar Művészettörténeti Munkaközösség /veze ti: Pogány Ö. Gábor/ témái közül:

4./ Magyar történeti festészet 1800-tól napjainkig.

/Országos Szépművészeti Múzeum, munkaközösség vezető: Vayer L./

- a./ A reformkor történeti festészete.
- b./ A szabadságharc történeti festészete.
- c./ Történeti festészetünk a korai kapitalizmus korában.
- d./ Történeti festészetünk a fejlett kapitalizmus korában.
- e./ Történeti festészetünk a Horthy korszak alatt.
- f./ Megújuló szocialista festészetünk.

5./ Magyar festészet haladó hagyományai.

- a./ Munkácsy Mihály: munkaközösség/vezetője: Végyvári Lajos/
- b./ Munkácsy és Nagybánya öröksége. Munkaközösség vezetője Pogány Ö. Gábor.

6./ Művészet a két világháború között. /Festészet, szobrászat, építészet/ Munkaközösség vezető: Pogány Ö. Gábor.

A néprajztudomány területén:

- 1./ A magyar paraszti gazdálkodás vizsgálata a feudalizmus és a kapitalizmus korszakában /Néprajzi Múzeum, Egyetemi Néprajzi Intézet, Budapest./
- 2./ Magyar népművészet kialakulásának vizsgálata./Néprajzi Múzeum./
- 3./ Munkásfolklor kutatás. /Egyetemi Néprajzi Intézet, Budapest/.
- 4./ Történeti népköltészeti anyag kutatása./Egyetemi Néprajzi Intézet, Budapest, Néprajzi Múzeum/.
- 5./ Keleteurópai összehasonlító folklorisztikai vizsgálat. /Ortutay Gyula/.

A Közgazdaságtudomány területén:

Erdős Péter: Magyarország gazdaságtörténetének feldolgozása 1914-től napjainkig. /Közgazdaságtudományi Intézet/.

A jogtudomány területén:

1./ Állam és jogelmélet.

Szabó Imre: A népi demokrácia államának és jogának jellege és rendszere.

2./ Államjog, államigazgatási jog.

A helyi tanácsok szerepe /Alkotmányjogi Tanszék, Beér János vezetésével./

Beér János: A magyar alkotmányjog a felszabadulástól az alkotmányig.

3./ Mezőgazdasági jog.

A szövetkezeti tulajdon kérdései. /Magánjogi tanszék;
Világhy Miklós vezetésével./

4./ Büntetőjog.

A Horthy korszak büntetőjoga és a munkásmozgalom. /Jogi kar,
Büntetőjogi tanszék, Kádár Miklós vezetésével./

Budapest, 1952. április 29.

SZIGORUAN BIZALMAS!

J A V A S L A T

a Műszaki Tudományok Osztálya 1952 évi
akadémiai témáira.

I.

/Különleges fontosságú témák/.

Földtan.

1. Magyarországi bauxitfajták részletes ásvány- és kőzettani vizsgálata.
- 2./Komlói kőszénbányaterület telepösszletének szénkőzettani, teleptani és bányaföldtani feldolgozása.

Hidrológia.

3. A Tisza-csatornázás három és négylépcsős változataival kapcsolatos állásfoglalás.
4. Ipari- és ivóviz ellátás kérdései.
5. A nagy dunai vizierőmű hidrológiai, vízmélyépítési és energiaszervezési legfontosabb komplex kérdéseinek tisztázása.

Bányászat.

6. Uszóhomok és egyéb fedűvizek leküzdése.
7. A másodlagos olajtermelés kérdései.

Energetika.

8. Víztorozómű létesítésének kérdése.
9. Csucserőmű létesítése.
10. 50 periodusu nagyvasuti rendszer.

Fémkohászat.

11. Titán-probléma.
12. A timföld és aluminium kérdésével kapcsolatos tudományos kérdések.

Vaskohászat.

13. A kohókokszsükséglet csökkentésének kérdése.
14. Takarékcélok kérdése, hiányzó acélötvözetek pótlása.
15. A modifikált öntvények és a gömbszemcsés grafit.

G é p é s z á t .

16. Szerszámgépek fejlesztése irányelveinek kidolgozása.
17. Szivattyúk és kompresszorok korszerűsítése.
18. Butadién és acetilén hiperszorber kidolgozása.

H í r a d á s t e c h n i k a .

19. Híradástechnikai alapanyagok kérdése.

A u t o m a t i z á l á s .

20. Erőművek és nagy hőenergiafogyasztóüzemek automatizálási kérdései.

É p i t é s .

21. Feszített betonszerkezetek.
22. Előregyártott típusok elveinek kidolgozása.

II.

G e o d é z i a - G e o f i z i k a .

1. Országos háromszögelési hálózat elkészítésének folytatása.
2. Geodéziai és geofizikai műszerek továbbfejlesztésének kérdése.
3. Vizsgálatok az új háromszögelési hálózatunk elhelyezésére és tájékozására és az ezzel kapcsolatos tudományos problémák vizsgálata, szintézissel kapcsolatos problémák előkészítő vizsgálata.
4. Gravitációs alaphálózat elkészítése.
5. Szeizmikus kutatásoknál robbantás és az energiaátadási viszonyok tanulmányozása.
6. Országos mágneses alaphálózat munkálatainak befejezése és eredmények sajtó alá rendezése.
7. Geoelektromos kutatások kiterjesztése és egyes célkutatások beindítása.
8. Országos földrengésvizsgálószolgálat ujjászervezése és az ezzel kapcsolatos új kutatási ágak bevezetése.
9. Mélyfurású geofizikai kutatások szélesebb körben való alkalmazása /bányászat, hidrológia, érdekében/.
10. Rádióaktív mérések szélesebb körben való megindítása /alaphálózat/.
11. Kozetek fizikai állandójának meghatározása /ellenállás, mágneses szuszeptibilitás, rádióaktivitás, stb./.

F ö l d t a n .

12. Ritka elemek kutatása az Ajkai Kőszénbánya, Szapári Kőszénbánya, Mecseki Perm területen és a Pátkai Ércbánya környékén.
13. Magyarországi szulfidos ércek ásványtani és ásványkémiai vizsgálata, Mátra, Börzsöny, Velencei esetleg Eperjes-Tokaji hegységekben.
14. Magyarország pannoniai üledékei kőzetkifejlődési térképének elkészítése.
15. A magyar medencék alaphegység anyagának kőzettani vizsgálata.
16. Magyarországi krétaüledékek facies jelző tüskésbőrűi.
17. Magyarországi liocén, pleisztocén taglalásának kérdései.
18. Ritka elemek hazai provinciái a kőszénhamu vizsgálatok alapján.

H i d r o l ó g i a .

19. A vízrajzi kutatás módszertanának fejlesztési kérdései, beleértve az észlelések, mérések és adatfeldolgozások módszereinek fejlesztését és kiterjesztését.
20. Mélységbeli vizek hidraulikája a mélykutak létesítésével kapcsolatban.
21. A hidrotechnikai kismintakísérletezés fejlesztése.
22. A szennyviztisztítási kérdésekkel kapcsolatos vitaanyag.

B á n y á s z a t .

23. Széntelegek optimális feltárási és fejtési rendszerének, valamint a jövesztés és mellékművelet gépesítési lehetőségeinek kutatása és megállapítása.
24. Bányabiztosítási módszerek kutatása.
25. Kőzetmozgások irányításával kapcsolatos kutatások.
26. Hazai bányászatban előforduló uszóhomok és tömedék löszök kolloidkémiai vizsgálata, vízben duzzadó alumínium hidroszilikátok meghatározására eljárás kidolgozása.
27. Hazai daraszemek porcsökkentése a gazdaságosabb elégetés céljából.
28. A szénporveszély elhárításával kapcsolatos kérdések.

E n e r g e t i k a .

29. Energetikai Intézet létesítése.
30. Ellennyomásos erőmű kérdése.
31. 220 KW bevezetése Magyarországon.

F é m k o h á s z a t .

32. Hazai vanádiumszükséglet biztosításával kapcsolatos kér

V a s k o h á s z a t .

33. Az acélgyártás technológiájának korszerűsítése /kombinált acélgyártás levegő és oxigén fújtatásos acélgyártás/.

G é n é s z e t .

34. Forgácsoló szerszámtípusok legkedvezőbb élgeometriájának kialakítása.
35. Elektromos megmunkálásokkal kapcsolatos tudományos kutatások.
36. Hazai traktorkérdés megoldása.
37. Nagyméretű szárnylapátos vizgépekkel kapcsolatos feladatok megoldása.
38. Befecskendező szivattyúk gyártására érdemes típus megállapítása.
39. Nagyteljesítményű kétütemű Diesel-motorok kérdése.
40. Rezgésjelenségek kutatása és azok káros hatásának kiküszöbölése repülőgépeknél.
41. Centrifugál szellőzőgépek hatásfokának javítása.

H i r a d á s t e c h n i k a .

42. Haladó hullámu csővek.
43. Mikrohullámu sokcsatornás berendezések hazai alkalmazása.
44. Televízióval kapcsolatos kérdések.
45. Az önműködő távbeszélő központi rendszerek összehasonlítás műszaki és gazdasági szempontból.

A u t o m a t i z á l á s .

46. A V.K.B. és Műszeripari Kutató Intézetben a Központi Teherelosztó kérdéseivel kapcsolatos kutatások figyelemmel kísérése.
47. Másoló szerszámgépek rendszerével kapcsolatos tanulmányok.

É p i t é s .

48. Plaszticitás elmélet.
49. Egyszerű méretezési eljárások kidolgozása térbeli szerkezetekre.
50. Dinamikus és elektromos talajvizsgálat.
51. Gazdaságos és korszerű alapozási módok rossz altalajon.
52. Építkezés nagyméretű falazó blokokkal.
53. Korszerű tartószerkezetek elvi problémáinak kidolgozása.
54. Korszerű állványozás.
55. Építési acélok kérdése különös tekintettel a betonacélokra.
56. Könnyű építőanyagok.
57. Nagyüzemű gépesített építőipari módszerek hazai alkalmazásának irányelvei.

K ö n n y ű i p a r .

58. Száritás.
59. Ragasztás.

Budapest, 1952. április 29.

J a v a s l a t

a. **Kémiai tudományok Osztálya 1952. évi akadémiai témáira.**

- 1./ Polimerizációs kutatások:
  - a./ Dimerizációs és addíciós polimerizáció mechanizmusának vizsgálata.
/E.L.T.E. Szerves Kémiai Intézet/
  - b./ Redox-potenciális polimerizációs kísérletek
/Műanyagkutató Intézet./
- 2./ Tórszerkezeti vizsgálatok.
/Szegedi T.E. Szerves Kémiai Intézet/
- 3./ Szénhidrátkémiai kutatások.
/Műszaki Egyetem Szerves Kémiai Intézet
Debreceni T.E. " " " /
- 4./ Morfin mellékalkaloidok és származékok előállítása.
/Debreceni T.E. Szerves Kémiai Intézet./
- 5./ Carottinoidok szerkezetére és szintézisére vonatkozó vizsgálatok.
/Pécsi T.E. Vegytani Intézet/
- 6./ Sterin vegyületek előállítása.
/Szegedi Orvosvegytani Intézet
Gyógyszerkutató Intézet/.
- 7./ Uj antibiotikumok kutatása.
/Központi Biokémiai Kutató Intézet/
- 8./ Gumi és mógumi fizikája.
/Gumikutató Intézet/
- 9./ Telitetlen vegyületek katalitikus redukciója és oxidációja mechanizmusának vizsgálata.
/Műszaki Egyetem Szerves Technológiai
Tanszék, E.L.T.E. Fizikai Kémiai és
Radiológiai Intézet. /
- 10./ Analitikai tárgyú spektroszkópiai vizsgálatok:
/Boproni Egyetem Elemző Vegytani Tanszék
E.L.T.E. Szervetlen és Analitikai Int.
Műszaki Egyetem Kémiai-fizikai tanszék/
- 11./ Molekulaszerkezeti kérdések vizsgálata gőztéranalízis segítségével.
/E.L.T.E. Szervetlen és Analitikai
Kémiai Intézet/.

- 12./ Oxigén molekulárárakódásának kinetikai vizsgálata /acetaldehid, amónia, hangyasav oxidációja/
/Szegedi Tudományegyetem Szervetlen és Analitikai Intézet/.
- 13./ Komplexképződésen és átviteli katalízisen alapuló eljárások.
/Szegedi T.E. Szervetlen és Analitikai Kém. Int./
- 14./ Szilikonkutatások.
/Műszaki Egyetem Szervetlen Kémiai Intézet
E.L.T.E. Általános Kémiai Intézet
Műanyagkutató Intézet/
- 15./ Elektrolízis jelenségén alapuló analitikai eljárások.
/Műszaki Egyetem Szervetlen Kémiai tanszék/.
- 16./ Új reduktometriás eljárások kidolgozása.
/Műszaki Egyetem Általános Kémiai Tanszék/.
- 17./ Kéntartalmu kőolaj feldolgozása hidrogénezéssel.
/Műszaki Egyetem Kémiai Technológiai Intézet/.
- 18./ Elektródok polarizációs kapacitására, valamint elektrolit oldatok ionvándorlási mechanizmusára vonatkozó vizsgálatok.
/E.L.T.E. Fizikai Kémiai és Radiológiai Int./
- 19./ Hazai agyagféleségek sajátosságainak vizsgálata /különösen suspenziók stabilitását determináló tényezők/.
/E.L.T.E. Kolloidkémiai Intézet/.
- 20./ Az üveg elektromotoros viselkedése.
/E.L.T.E. Általános Kémiai Intézet/
- 21./ Elméleti spektroszkópiai kutatások.
/Szegedi T.E. Általános és Fiz.-kém. Intézet/.
- 22./ Radioaktív anyagok elektrokémiája.
/Debreceni T.E. Fizikai-kémiai Intézet/.
- 23./ Tömény elektrolitek elmélete.
/Veszprémi Vegyipari Egyetem Elektrokémiai Tsz./
- 24./ Szelektív hidrogénezés kérdéseinek vizsgálata, különös tekintettel a keményítés útján előállított étkezési és technikai zsiradékokra.
/Növényolaj és Szappanipari Kutató Intézet/.
- 25./ Hulladékanyagok cellulóz. és hemicellulóz anyagának teljes hidrolízise
/Erjedésipari Kutató Intézet/.

- 26./ Pektinszerű anyagok szerkezetének vizsgálata.
/O.M.I.K.I./
- 27./ Elméleti és gyakorlati vizsgálatok ioncserélő folyamatok alkalmazásával kapcsolatban a cukorgyártásnál.
/Cukoripari Kutató Intézet/
- 28./ A Likov-effektus elméleti alapjainak tisztázása és viselkedése különböző élelmiszereken.
/Műszaki és Gazd. Akadémia Élelmiszeripari Tanszék
O.M.I.K.I.
Országos Gabona és Lisztkisérleti Intézet
Dohánykutató Intézet/
- 29./ A nem enzimikus barnulás vizsgálata /melanoidin/
/Műszaki Egyetem Élelmiszerkémiai Tanszék/

Budapest, 1952. április 29.

J a v a s l a t

az Agrártudományok Osztálya 1952. évi akadémiai témáira.

I.

- 1./ A növények anyagcserejellegének irányított megváltoztatásával az öröklés átalakítása. A téma az Agrobiológiai Kutató Intézet központi témája.
Témafelelős: Györffy Barna intézetvezető.

II.

- 1./ A Nagyüzemi öntözéses zöldségtermelés legjobb hazai módszereinek kidolgozása különös tekintettel Nagybudapest körzetére.

Témafelelős: Somos András lev.tag.

A téma megoldásával elsősorban az Agrártudományi Egyetem Kertészeti Karának Konyhakerti Növénytermesztési Tanszéke és az Egyetem Soroksári Tangazdasága foglalkozik. Résztvesz a téma megoldásában a Kertészeti Kutató Intézet nagytétényi Öntözési Telepe is.

Önálló, az Osztály által felvetett téma, mely a tervezett öntözési kutatások kiszélesítését és megoldásának meggyorsítását jelenti a megadott irányban.

- 2./ Az öntözéses gyapottermelés legjobb hazai módszereinek kidolgozása.

Témafelelős: Obermayer Ernő Kossuth-díjas,
kutató intézeti osztályvezető.

A téma helye: Szegedi Mezőgazdasági Kísérleti és a Szarvasi Öntözési Kísérleti Intézetek kísérleti tere.

- 3./ Az ország szántó területének növelése céljából, szántóföldi művelésre alkalmas újabb területek felkutatása.

Témafelelős: Kreybig Lajos lev.tag.

Önálló téma, melyet Kreybig Lajos lev.tag a nyár folyamán 4 ösztöndíjas bekapcsolásával kíván a Borsod-megyei tájakra vonatkozóan feldolgozni.

- 4./ A kettőstermesztés legjobb hazai módszerének kidolgozása a mezőgazdasági és kertészeti termelés számára.

Témafelelős: Kolbai Károly egyetemi tanár.

Részvesznek benne: Somos András, Sedlmayr Kurt, Kreybig Lajos lev.tagok, Surányi János nyug.egy.tanár
intézeti osztályvezető.

A kísérletek helye: Martonvásári Növénytermelési Kutató Intézet, Agrártudományi Egyetem Soroksári Tangazdasága, Sopronhorpácsi Kísérleti Gazdaság.

- 5./ Uj. hazai viszonyok között jó termőképességű kocszagizfajták nemesítése.

Témafelelős: Sedlmayr Kurt lev. tag.

Kísérletek helye: Iregszemcsei Kísérleti Gazdaság.

- 6./ Nagy tejelőképességű szarvasmarha törzsállomány előállítása a városok és ipari centrumok tejellátásának biztosítása érdekében.

Témafelelős: Csukás Zoltán egyetemi tanár.

A kísérlet helye: Nagybudapest Állami Gazdaságok üzemegysége.

- 7./ A borjak és malacok okszerű nevelése legjobb módszereinek kidolgozása.

Témafelelős: Mócsi Sándor akadémikus.

A kísérlet helye: Mosonmagyaróvári, Taplánszentkereszti Kísérleti és a Gerjéni Állami Gazdaságok.

a

Budapest, 1952. április 29.